

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 44/12
Люксембург, 19 април 2012 г.

Заклучение на генералния адвокат по съединени дела C-71/11 и
C-99/11
Федерална република Германия/У и Z

Според генералния адвокат Bot тежкото посегателство срещу свободата на вероизповедание може да съставлява „акт на преследване“, когато търсещото убежище лице е изложено на реална опасност да бъде лишено от най-съществените си права поради упражняването на тази свобода или поради нарушаването ѝ в страната му на произход

Така е, когато съответното лице е заплашено от смърт, изтезания, нечовешко или унижително отношение, робство или принудително подчинение, произволно наказателно преследване или лишаване от свобода

Директива 2004/83/ЕО¹ е предназначена да установи минимални стандарти и общи за всички държави членки критерии за признаването на търсещите убежище лица за бежанци по смисъла на Женевската конвенция². Така, за да получи статут на бежанец, съответното лице трябва да има *основателни опасения от преследване* в страната си на произход поради своята раса, вероизповедание, националност, политическите си възгледи или принадлежността си към определена социална група. Съгласно Директивата понятието „акт на преследване“ обхваща онези сериозни актове, които поради своето естество или повторения си характер представляват тежко нарушение на основните права на човека, и по-конкретно на неотменимите му права.

Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд, Германия) поиска от Съда да уточни при какви обстоятелства посегателството срещу свободата на вероизповедание, и в частност срещу правото на всеки човек да изповядва вярата си открито и без ограничения, може да съставлява „акт на преследване“ по смисъла на Директивата. Това преюдициално запитване е отправено във връзка със спор между германските власти и две търсещи убежище лица с пакистанско гражданство. Те са активни членове на религиозната общност Ахмадия — реформаторско движение в исляма, на което сунитското мюсюлманско мнозинство в Пакистан отдавна се противопоставя и чиито религиозни дейности са строго ограничени съгласно пакистанския наказателен кодекс. Затова те не могат да изповядват публично вярата си, доколкото в противен случай има опасност действията им да бъдат квалифицирани като богохулство — деяние, което съгласно посочения кодекс се наказва с лишаване от свобода и дори смърт.

В заключението, което представи днес, генералният адвокат Yves Bot напомня, че целта на общата европейска система за убежище е не да осигури международна закрила на всяко лице, което не може в страната си на произход да ползва пълно и ефективно всички гаранции по конвенциите за защита на правата на човека, а да предоставя статут на бежанец само на лицата, които са изложени на опасност от преследване в страната си на произход, с други думи на тежки и недопустими посегателства срещу личността им, и най-вече срещу неотменимите им права, и чийто живот в тази страна е станал непоносим.

¹ Директива на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 304, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 52).

² Конвенция за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. (в сила от 22 април 1954 г.) (Recueil des traités des Nations unies, том 189, стр. 150, № 2545 (1954)).

Най-напред г-н Bot напомня, че свободата на вероизповедание е основно право, и отхвърля идеята, че единствено тежкото посегателство срещу „самата ѝ същина“ — тоест срещу правото на вътрешно убеждение и частно изповядване на вяра — би могло да съставлява акт на преследване. Според генералния адвокат за актовете на преследване определящо е не в какъв аспект е накръпена свободата на вероизповедание (правото на вътрешно убеждение и на частно и публично, индивидуално и колективно изповядване на вяра), а каква е упражнената репресия и какви са последиците ѝ за съответното лице.

По-нататък генералният адвокат напомня какви ограничения на свободата на вероизповедание се допускат в правовата държава, за да се поддържа религиозният плурализъм и да се осигури мирно съжителство на различните вероизповедания. С оглед на тази цел е оправдано някои забрани да са скрепени с наказателна принуда, стига предвидените наказания да са съразмерни и да се налагат при зачитане на свободите на личността.

Затова генералният адвокат намира, че именно тежестта на мерките и наказанията срещу съответното лице сочи дали е налице несъразмерност, която е обективният признак на преследването, тоест посегателство срещу неотменимо право на личността.

В този смисъл според генералния адвокат тежкото посегателство срещу свободата на вероизповедание може да съставлява „акт на преследване“ по смисъла на Директивата, когато поради упражняването на тази свобода или поради нарушаването на предвидените за нея ограничения в държавата му на произход търсещото убежище лице е изложено на реална опасност от екзекуция, изтезания, нечовешко или унизително отношение или наказание, робство или принудително подчинение, произволно наказателно преследване или лишаване от свобода. В това отношение компетентните да разгледат молбата за убежище органи следва да проверят конкретно какво е релевантното правило в страната на произход и какви са наказателните практики в широк смисъл.

Що се отнася до случая с членовете на общността Ахмадия в Пакистан, генералният адвокат смята, че въведените в пакистанското законодателство забрани може да съставляват тежко посегателство срещу свободата на вероизповедание и че, ако се прилагат ефективно, предвидените наказания може по интензитет да достигат до преследване, тъй като лишават от най-съществените му права всеки, който продължава публично да изповядва вярата си, поставяйки го под заплахата от наказване с лишаване от свобода или смърт.

Освен това генералният адвокат намира, че компетентният да разгледа молбата за убежище орган не би могъл да очаква от търсещото убежище лице да се откаже от религиозната си дейност, за да избегне преследване. Всъщност това би означавало да му бъде отказано основно право, гарантирано от конвенциите за защита на правата на човека. Това напълно би лишило и Директивата от полезно действие, тъй като ще е невъзможно тя да осигури закрила на лицето, което е изложено на опасност от преследване поради решението си да упражнява своите права и свободи в страната си на произход. Накрая, независимо от ограниченията, които лицето е склонно да търпи при публичното изповядване на вярата си, всички негови дейности, дори и най-незначителните, в някои страни биха могли да дадат повод за всевъзможни форми на насилие.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е напълно независимо да предложат на Съда правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда.

Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708